

ove09_2 SOCIALE ZEKERHEID: UITKERINGEN EN BEKOSTIGING

WAARDEVASTE UITKERINGEN EN WELVAARTSVASTE UITKERINGEN

Uitkeringen zijn **waardevast** als de koopkracht van de uitkeringen gelijk blijft.

Waardevaste uitkeringen zijn gekoppeld aan de stijging van het gemiddelde prijsniveau (als maatstaf wordt de consumentenprijsindex gebruikt).

Uitkeringen zijn **welvaartsvast** als uitkeringsgerechtigden meedelen in de stijging van de welvaart.

Welvaartsvaste uitkeringen zijn gekoppeld aan de stijging van het gemiddelde loonniveau (als maatstaf wordt de gemiddelde stijging van de CAO-lonen bij de bedrijven gebruikt).

I/A-RATIO

De **i/a-ratio** is de verhouding tussen het aantal inactieven en het aantal actieven. Inactieven zijn personen die een uitkering ontvangen en actieven zijn personen die betaald werk verrichten.

$$i/a\text{-ratio} = \frac{\text{inactieven (in uitkeringsjaren)}}{\text{actieven (in arbeidsjaren)}}$$

Door de sterke toename van het aantal AOW-ers zal de i/a-ratio stijgen. Er komen in verhouding minder actieven die premies betalen en meer inactieven die uitkeringen ontvangen.

De kosten van de vergrijzing kunnen worden opgevangen door hogere premies en lagere uitkeringen. Zowel hogere premies als lagere uitkeringen vinden velen niet wenselijk. Door hogere premies daalt het besteedbaar inkomen van de actieven en door lagere uitkeringen daalt het besteedbaar inkomen van de inactieven.

Er zijn andere mogelijkheden om de financiële gevolgen van de vergrijzing op te vangen.

- Door het vergroten van de productie per werkende kan een groeiend aantal inactieven betaald worden zonder dat de netto inkomens van de actieven dalen.
De productie per werkende kan worden vergroot door actieven meer uren per jaar te laten werken of door verhoging van de arbeidsproductiviteit.
- Door verlaging van de i/a-ratio wordt het aantal actieven ten opzichte van het aantal inactieven groter, waardoor het makkelijker is de inactieven een uitkering te verschaffen en die uitkering op peil te houden.
De i/a-ratio kan worden verlaagd door maatregelen te nemen waardoor het aantal actieven toeneemt en het aantal inactieven afneemt.

OMSLAGSTELSEL EN KAPITAALDEKKINGSSTELSEL

Door de vergrijzing wordt financiering van de AOW middels het huidige omslagstelsel erg kostbaar.

Van een **omslagstelsel** is sprake als uitkeringen in een jaar worden betaald uit de premie-opbrengst in hetzelfde jaar.

Om de kosten van de vergrijzing op te vangen heeft de overheid besloten een AOW-spaarfonds op te richten zodat in de toekomst financiering van de AOW gedeeltelijk via een kapitaaldekkingstelsel kan gaan plaatsvinden.

Van een **kapitaaldekkingstelsel** is sprake als toekomstige uitkeringen worden betaald uit eerder afgedragen premies die zijn gespaard en belegd.